निर्धार

वार्षिकांक

सत्र २०१९-२०२०

बॅकवर्ड क्लास युथ रिलिफ कमिटी नागपूर द्वारा संचालित

भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर

Accredited with Grade `B' (CGPA-2-54) by NAAC, Bengaluru

Our Inspiration

Hon.
Late Shri Bhausaheb Mulak
Ex. Minister, Maharashtra State
Ex. Mayor-NMC, Founder Chairman
Backward Class Youth Relief Committee &
Bhausaheb Mulak Charitable Trust, Nagpur

Hon.
Smt. Sumanmala B. Mulak
Chairperson,
Backward Class Youth Relief Committee &
Bhausaheb Mulak Charitable Trust, Nagpur

Founder's Message

This is an age of Modem Science and Technology where Artificial Intelligence rules and much more to do with Digital Data and Technological Sciences. With these in the forefront of our growth, we are bound to join the bandwagon of Developed Nations with the Human Resources we are blessed with. We do believe in the worth of our previous generations who have instilled in us the virtue of honesty, truthfulness and service to the society. We, at our Institution, aim at the holistic development of an individual by providing quality education, technical know-how, personality traits and leadership qualities to be ready for life.

The Leader

Hon.
Shri Rajendra B. Mulak
Ex. Minister of State, (Govt. of Maharashtra)
Finance & Planning, Energy, Water Resources,
Parliamentary Affairs & Excise
Hon. Secretary, B.C.Y.R.C and B.M.C.T

Hon.
Smt. Prerna B. Mulak
Managing Director,
B.C.Y.R.C. & B.M.C.T.,
Nagpur

An introduction to BCYRC

Backward Class Youth Relief Committee was founded in 1974 with the primary objective of the holistic development of students belonging to Backward Class in Rural Areas. Founded by Late Shri. Bhausaheb Mulak, Former Minister, Government of Maharashtra, Ex-Mayor of Nagpur Municipal Corporation. He was a phenomenon with noble convictions. This Organization has grown by leaps and bounds. Shri Rajendra Mulak, Former Minister of State (Government of Maharashtra) and the Secretary of B.C.Y.R.C, is an enterprising, dynamic and innovative personality. He is the catalytic force behind the progress of our Organization and is a youth Icon to reckon with.

Hon. Yashraj R. Mulak
Treasurer, B.C.Y.R.C and B.M.C.T
Nagpur

Shri Padmakar Agrawal
Member of
College Development Committee
Bhiwapur Mahavidyalaya, Bhiwapur

Dr. Jobi George
Principal
Bhiwapur Mahavidyalaya
Bhiwapur

महाविद्यालयाविषयी थोडेसे..........

आमच्या सर्व संस्थेचे संस्थापक, प्रवर्तक व आधारस्तंभ शिक्षणमहर्षी माननीय स्व. श्री. भाऊसाहेब मुळक आहेत. मा. भाऊसाहेबांनी ग्रामीण भागातील जनेचे आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक शैक्षणिक व राजकीय जीवन जवळून तर बघितलेच पण त्या जीवनाचा त्यांनी स्वत: अनुभव घेतला. त्यांचे व्यक्तिमत्व म्हणजे ग्रामीण व नागरी जीवनाचे एक सुसंगत एकजिनसी आणि रसाळ मिश्रण होय. मा. भाऊसाहेबांनी मागासवर्गीय व आर्थिकदृष्टया दुर्बल विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक व सर्वांगीण उत्थानाकरिता सन १९७४ मध्ये 'बॅकवर्ड क्लॉस युथ रिलीफ कमेटी' ह्या संस्थेची नागपूर येथे स्थापना केली. महाराष्ट्राचे दिवंगत नेते व मुख्यमंत्री श्री. मा.सा. उर्फ दादासाहेब कन्नमवार हे गरीब घराण्यात जन्मलेले पण राजकारणात उत्तुंग शिखर गाठलेले वैदर्भीय नेते हे मा. भाऊसाहेबांचे प्रेरणास्थान व राजकीय गुरु होते.

माननीय स्व. श्री. भाऊसाहेब मुळक यांनी स्वत:ला शैक्षणिक चळवळीसाठी वाहून घेतले आहे. व्यावसायिक शिक्षणाची गरज लक्षात घेऊन कर्मवीर दादासाहेब कन्नमवार अभियांत्रिकी महाविद्यालय, १९८३ साली नागपूर पॉनीटेक्निक व १९८९ मध्ये आयुर्वेद महाविद्यालय ह्या संस्थांची नागपूर येथे स्थापन केली. हया नामवंत संस्थेत तांत्रिक व वैद्यकीय महाविद्यालयीन उच्च शिक्षणाचा लाभ विदर्भातीलच नव्हे तर पूर्ण देशातील विद्यार्थी घेत आहेत. त्यांनी कोटयावधी रुपये खर्च करुन ह्या संस्थांच्या भव्य, वास्तू, प्रांगणे, मुलामुलींची वसतीगृहे, ग्रंथालये, क्रीडांगणे, व अद्यावत उपकरणांनी सज्ज प्रयोगशाळा उभारलेल्या आहेत. ही सर्व महाविद्यालये उच्च शिक्षाविभुषीत प्राध्यापकांनी युक्त आहेत. संस्थेच्या आयुवैद महाविद्यालयात रुग्णांकरिता आंतरविभाग व बाह्य विभाग असून गरीब मागासवर्गीय जनता हया दवाखान्यात विनामूल्य लाभ घेत आहेत.

वरील महाविद्यालयीन संस्थांचे कार्य लक्षात घेऊन बॅकवर्ड क्लास युथ रिलिफ कमिटी, नागपूर हया शैक्षणिक संस्थेला महाराष्ट्र शासनाने ग्रामीण भागात उच्च शिक्षणाचा प्रसार व प्रचार करण्याकरिता प्रात्साहित केलेले आहे. आपल्या उमरेड ह्या जुन्या निर्वाचन क्षेत्रातील जनतेचे ऋण फेडण्याच्या दृष्टीने व विशेषत: ह्या विभागातील मान्यवरांच्या विनंतीनुसार संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष माननीय भाऊसाहेब मुळक यांनी भिवापूर ह्या ग्रामीण भागात सन १९९० साली भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर स्थापन केले. भिवापूर, क्षेत्रातील कमकुवत मागासवर्गीय व होतकरु विद्यार्थी कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखांमध्ये महाविद्यालयीन उच्च शिक्षणाचा लाभ घेत आहेत. विद्यार्थ्यांना सर्व शैक्षणिक सवलती उपलब्ध असून विशेषत: पूर्ण वर्गाकरिता

विद्यार्थ्यांना पुस्तके देण्याची व्यवस्था केलेली आहे. सन १९९५–९६ सत्रापासून महाविद्यालयाचे वर्ग संस्थेचा नवीन इमारतीत भरत आहेत. महाविद्यालयाची शैक्षणिक सोईंनी उपयुक्त अशा भव्य वास्तूची निर्मिती प्रगती पथावर आहे. महाविद्यालयाच्या भव्य प्रांगणात मुलामुलींची वसतीगृहे, कर्मचाऱ्यांकरिता निवासस्थाने, अद्यायावत प्रयोगशाळा, क्रीडांगणे व भव्य ग्रंथालयांची बांधणी करण्याचा संस्थेचा संकल्प असून अनेक संकल्प प्रत्यक्षात पूर्ण होत आहेत.

मा. स्व. श्री. भाऊसाहेब मुळक यांनी उमरेड निर्वाचन क्षेत्रातील जनतेचे महाराष्ट्र विधानसभेवर प्रतिनिधीत्व करुन शासनात मंत्रीपद भुषविले हे सर्वांना माहीतच आहे. बॅकवर्ड क्लास युथ रिलीफ कमेटीच्या माध्यमातून हया ग्रामीण भागातील जनतेचे ऋण फेडण्याच्या दृष्टीने खालील योजना आखलेल्या आहेत. भाऊसाहेबांनी योजलेल्या प्रकल्पांना पूर्णत्वास नेण्यास व संस्थेच्या विकासासाठी त्यांचे चिरंजीव मा. राजेंद्रजी मुळक उर्फ बाबासाहेब (माजी राज्यमंत्री) सातत्याने प्रयत्नात असतात. त्यांच्या तडफदार व कार्यप्रवण शैलीमुळेच संस्थांची दिवसेंदिवस भरभराट होत आहे हे लक्षात घ्यावेच लागते. संस्थेचे माननीय सचिव माजी मंत्री श्री. राजेंद्र मुळक साहेब यांनी संस्थेच्या शिक्षण वृक्षाला एक नवीन पालवी दिली. खेड्यातील तरुण हा स्वबळावर खंबीरणे उभा असला पाहिजे यासाठी माननीय माजी राज्य मंत्री राजेंद्र मुळक साहेब यांनी अथक परिश्रमातून महाविद्यालीयाच्या शैक्षणिक बाबींकडे लक्ष पुरविले व वेळोवेळी मार्गदर्शन व सहकार्य केले. त्यांच्या मार्गदर्शनातूनच भिवापूर महाविद्यालीयाचा 'निर्धार' पक्का झाला. महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या अंगी असलेले साहित्यिक व कलागुण स्पष्ट व्हावे व विद्यार्थ्यांमध्ये लेखनाच्या संदर्भात नवा जोश निर्माण व्हावा म्हणून 'निर्धार' ची संकल्पना पुढे आली. वाचकांना हा महाविद्यालयीन 'निर्धार' प्रचंड आवडेल अशी अपेक्षा आहे.

* नॅक चे 'ब' श्रेणीत मुल्यांकन.
* ग्रामीण भागातील सुशिक्षित महिलांना रोजगाराची संधी उपलब्ध करुन देण्यासाठी यथायोग्य सहकार्य.
* ग्रामीण भागत महिला गृहउद्योग व शिवणकला शिकण्यासाठी आर्थिक सहाय्य देण्याची योजना.
* राष्ट्रीय सेवा योजनेअंतर्गत विविध कार्यक्रम राबविल्या जात आहेत. या योजनेत सहभागी होणाऱ्या विद्यार्थ्यांना विद्यापीठ परीक्षेसाठी प्रोत्साहन गुण दिले जातात तसेच आंतर महाविद्यालयीन खेळ/ क्रीडा स्पर्धात भाग घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन गुण दिले जातात.

* महाविद्यालय परिसरात सामान्य जनतेच्या उपयोगासाठी भव्य सभागृह बांधण्याचा मानस आहे.
* भिवापूर महाविद्यालयात अर्थशास्त्र, समाजशास्त्र, राज्यशास्त्र, इ. विषयांचे पदव्युत्तर अभ्यासक्रम (एम.ए) सुरु आहेत.
* भिवापूर महाविद्यालयात बी.लिब., एम.कॉम., एम.बी.ए., एम.एस.सी व विविध व्यावसायिक अभ्यासक्रम सुरु करण्याचा विचार आहे. शहरी विद्यार्थ्यांप्रमाणेच ग्रामीण विद्यार्थ्यांना सर्वांगिण विकासाचे शिक्षण उपलब्ध व्हावे म्हणून संस्था प्रयत्नांची पराकाष्ठा करीत आहे.
* आंतरराष्ट्रीय स्तराचा तरंग तलाव उपलब्ध आहे. आंतर महाविद्यालयीन स्पर्धेचे आयोजन करण्याचा संस्थेचा मानस आहे.
* भव्य जिम्नॅस्टिकची सोय उपलब्ध आहे.
* इनडोअर स्टेडीयम व भव्य क्रीडांगण उपलब्ध आहे.
* मुलींसाठी स्वतंत्र वसतीगृहाची सोय.
* महिला अध्ययन व सेवा केंद्र उपलब्ध आहे.
* एन.सी.सी. पथक कार्यरत आहे.
* मुलींकरीता नि:शुल्क ज्युडो कराटे प्रशिक्षण सुरु आहे.
* मुलींकरीता नि:शुल्क फॅशन डिझाइनिंग अभ्यासक्रम उपलब्ध आहे.
* स्पर्धा परीक्षा मार्गदर्शन केंद्र स्थापन करण्यात आलेले आहे.
* रोजगाराच्या संधीसाठी महाविद्यालयात मुलाखतीचे आयोजन केले जाते.
* संगणक व इंटरनेट प्रशिक्षणाची सुविधा उपलब्ध आहे.
* संस्थेतर्फे के.डी.के. इंटरनॅशनल स्कूलची प्रगतीकडे वाटचाल सूरु आहे .
* Bachelor of Vocational (B.Voc) या व्यावसायिक रोजगाराभिमुख पदवीचे अभ्यासक्रम सूरु आहे.

डॉ. जोबी जॉर्ज
प्राचार्य,
भिवापूर महाविद्यालय, भिवापूर

संपादकीय

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर या ग्रामीण भागातील **'निर्धार'** हा वार्षिकांक वाचकांच्या हातात देतांना अतिशय आनंद होत आहे. या आधीच्या वार्षिकांकची प्रशंसा झाल्यामुळे हा वार्षिकांक फुलेल, बहरेल व फळास येईल यात शंका नाही. भिवापूर सारख्या ग्रामीण भागात असणारे महाविद्यालय व महाविद्यालयात शिक्षण घेणारे विद्यार्थी यांच्यात कल्पना, स्फूर्ती, प्रेरणा व प्रतिभेचे सहज सूंदर रुप या वार्षिकांकात सादर झाले आहे.

यशस्वीतेसाठी आमचे महाविद्यालयीन विश्वच प्रेरक ठरते. त्या दृष्टीने विद्यार्थ्यांमध्ये लेखन शैलीचा विकास होऊन समाजाप्रती असलेल्या ऋणानुबंधाची जाणीव या निमित्ताने करुन देण्याच्या दृष्टिकोणातून निर्धार या वार्षिकांकाची संधी आम्हाला मिळाली.

संस्थाचालक स्व. श्री. मा. भाऊसाहेब मुळक यांचे प्रात्साहन, संस्थेचे सचिव माजी मंत्री ना. राजेंद्रबाबु मुळक व महाविद्यालयाचे कर्तबगार प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज यांच्या प्रयत्नांनी पदवी (बी.एस. सी) विज्ञान शाखेची सोय तालुका स्तरावर या महाविद्यालयात झाली आहे. त्यामुळे कनिष्ठ शाखेपासून तर पदवीपर्यंत कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखा व पदव्युत्तर (अर्थशास्त्र, राज्यशास्त्र व समाजशास्त्र) या शिक्षणाची सोय विद्यार्थ्यांना मिळाली आहे. संस्थेचे सचिव, माजी मंत्री मा. राजेंद्रबाबु मुळक यांनी ग्रामीण भागाशी जवळीक साधून समाजाची सेवा करण्याचा मार्ग पत्करला आहे. ऋण कधीच विसरता येत नाही.

महाविद्यालयाने या भागात अन्यत्र कोठेही नसलेला बी.होक. (फुड प्रोसेसिंग, बिल्डींग टेक्नालॉजी, सॉप्टवेअर डेव्हलपमेंट आणि हॉर्डवेअर डेव्हलपमेंट) या पदवी व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची संधी विद्यार्थ्यांना प्राप्त झाल्यामुळे अनेक विद्यार्थी रोजगाराभिमुख व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची पदवी घेत आहेत. ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांसाठी कनिष्ठ शाखेपासून तर पदवीपर्यंत कला, वाणिज्य व विज्ञान शाखा व पदव्युत्तर शिक्षणाची सोय झाल्यामुळे या परिसरातील विद्यार्थ्यांना 'जो जे वांछिल तो ते लाहो' या संत ज्ञानेश्वरांच्या पसायदानातील उक्तीप्रमाणे वर्ग ११वी ते पदवी कला, वाणिज्य, विज्ञान, बी.होक व एम.ए. पर्यतच्या विद्यार्थ्यांनी शिक्षणाचा हवा तो मार्ग पत्करावा व या सुवर्णसंधीचा लाभ घ्यावा हे एक आव्हानच.

साहित्यिक व रसिकांच्या मधला दुवा साधून आम्ही 'निर्धार' रसिकार्पण करीत आहोत. महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांची साहित्य सृजन निर्धारच्या माध्यमातून साकर होतांना अंकातील सर्वच लेखनाशी आम्ही सहमत आहोत असे नाही. तसेच या वार्षिकांकात समाविष्ठ झालेले साहित्य ही विद्यार्थ्यांची स्वत:ची व संकलित केलेली लेखनकृती आहे असे गृहीत धरुन त्यांच्या साहित्याला स्थान दिले आहे. मागील अंकाप्रमाणे हा ही अंक सर्वांना आवडावा अशी अपेक्षा.
वार्षिकांकातर्फे सर्वांना शुभकामना!

संपादक	**मुखपष्ठकार**	**मार्गदर्शक**
कु. अश्विनी दिघोरे (मराठी)	कु. समिक्षा सहारे	डॉ. मधुकर नंदनवार
कु. प्रियंका नारनवरे (इंग्रजी)		प्रा. सोमेश्वर वासेकर

(या अंकातील सर्वच लेखांशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे नाही.)

बॅकवर्डक्लास युथ रिलीफ कमिटी, नागपूर

र.नं. महा. १५२/७४ नागपूर

कार्यकारी मंडळ

१. सौ. सुमनमाला भाऊसाहेब मुळक	-	अध्यक्षा
२. श्री. वामनराव गोविंदराव मुळक	-	उपाध्यक्ष
३. श्री. राजेंद्र भाऊसाहेब मुळक	-	सचिव
४. श्रीमती श्रीलेखा राजन लांजेकर	-	सहसचिव
५. श्री. यशराज राजेंद्र मुळक	-	कोषाध्यक्ष
६. श्री. दिलीप कृष्णरावमहाडीक	-	सदस्य
७. श्रीमती पद्मजाताई श्याम दांडगे पाटील	-	सदस्या

भिवापूर महाविद्यालय

भिवापूर, जि. नागपूर

दूरध्वनी क्र. २३२३४९ (एस. टी. डी. ०७१०६)

महाविद्यालय विकास समिती- २०१९-२०

१. सौ. सुमनमाला भाऊसाहेब मुळक	-	अध्यक्षा
२. श्री. राजेंद्र भाऊसाहेब मुळक	-	सचिव
३. डॉ. सुनिल कृष्णराव शिंदे	-	विभागप्रमुख
४. डॉ. मोतीराज रामदास चव्हाण	-	प्राध्यापक प्रतिनिधी
५. डॉ. अनिता विवेक महावादीवार	-	प्राध्यापक प्रतिनिधी
६. प्रा. राजश्री ओ.पी.	-	प्राध्यापक प्रतिनिधी
७. श्री. संजय चंद्रभान मेश्राम	-	अध्यापकेत्तर कर्मचारी
८. श्री. पद्माकर के. अग्रवाल	-	स्थानिक सदस्य
९. श्री. प्रभाकर चव्हाण	-	स्थानिक सदस्य
१०. श्री. दिलीप मोतीलाल गुप्ता	-	स्थानिक सदस्य
११. श्री. सुधिर वावरे (माजी विद्यार्थी)	-	स्थानिक सदस्य
१२. डॉ. मंगेश वसंतराव कडू	-	समन्वयक (नॅक)
१३. प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज	-	सदस्य सचिव तथा प्राचार्य

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर

महाविद्यालय प्रतिनिधी मंडळ

१. प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज	-	अध्यक्ष
२. डॉ. सुनिल कृ. शिंदे	-	प्रभारी प्राध्यापक
३. डॉ. अनिता महावादीवार	-	विद्यार्थी परिषद प्रभारी
४. प्रा. सोमेश्वर वासेकर	-	सांस्कृतिक विभाग प्रतिनिधी
५. डॉ. आदित्य सारवे	-	क्रीडा विभागप्रमुख

वार्षिकांक समिती

१. प्राचार्य डॉ. जोबी जॉर्ज	-	अध्यक्ष
२. डॉ. मधुकर वि. नंदनवार	-	समिती सचिव
३. प्रा. सोमेश्वर वासेकर	-	सदस्य
४. प्रा. ज्योती बान्ते	-	सदस्य

भिवापूर महाविद्यालय भिवापूर

प्राध्यापक वृंद (वरिष्ठ विभाग) कला

१. डॉ. जोबी जॉर्ज	प्राचार्य (इंग्रजी)
२. डॉ. सुनिल कृ. शिंदे	सहयोगी प्राध्यापक (अर्थशास्त्र)
३. डॉ. मंगेश व. कडू	सहाय्यक प्राध्यापक (राज्यशास्त्र)
४. डॉ. मोतीराजरा रा. चव्हाण	सहाय्यक प्राध्यापक (इतिहास)
५. डॉ. मधुकर वि. नंदनवार	सहयोगी प्राध्यापक (मराठी)
६. डॉ. विजय शं. दिघोरे	सहाय्यक प्राध्यापक (समाजशास्त्र)
७. डॉ. राहिल कुरैशी	सहाय्यक प्राध्यापक (इंग्रजी)
८. प्रा. सोमेश्वर वासेकर	सहाय्यक प्राध्यापक (इंग्रजी)
९. डॉ. आदित्य सारवे	सहाय्यक प्राध्यापक (शारीरिक शिक्षण)
१०.प्रा. राजश्री ओ. पी.	सहाय्यक प्राध्यापिका (ग्रंथालय)
११.डॉ. विनिता विरगंधम	सहाय्यक प्राध्यापिका (इंग्रजी)

प्राध्यापक वृंद (वरिष्ठ विभाग) वाणिज्य

१.डॉ. अनिता वि. महावादिवार	सहाय्यक प्राध्यापिका (वाणिज्य)
२.डॉ.राजेश सं. बहुरुपी	सहाय्यक प्राध्यापक (वाणिज्य)

प्राध्यापक वृंद (वरिष्ठ विभाग) विज्ञान

१.डॉ. सारंग धोटे	सहाय्यक प्राध्यापिका (रसायनशास्त्र)
२.डॉ. नितीशा पाटणकर	सहाय्यक प्राध्यापक (प्राणीशास्त्र)
३.प्रा. अमित काळबांधे	सहाय्यक प्राध्यापिका (रसायनशास्त्र)
४.डॉ. योगेश मोरे	सहाय्यक प्राध्यापक (भौतिकशास्त्र)

प्राध्यापक वृंद (कनिष्ठ विभाग)

१. प्रा. उषा ना. चुन्हे	(मराठी, समाजशास्त्र)
२. डॉ. वैशाली प्र. रहाटे	(इंग्रजी, अर्थशास्त्र)
३. प्रा. सागर यादव	(विज्ञान)
४. प्रा. ज्योती बान्ते	(मराठी)
५. प्रा. चेतना ठाकरे	(वाणिज्य)

शिक्षकेत्तर कर्मचारी वृंद

१. श्री. संजय चं. मेश्राम	—	कनिष्ठ लिपीक
२. श्री. अमोल वि. भगत	—	कनिष्ठ लिपीक
३. श्री. शंकर को. फेंडर	—	शिपाई
४. श्री. गुलाब र. गेडेकर	—	ग्रंथालय परिचर
५. श्री. रत्नाकर रा. कन्नाके	—	शिपाई
६. श्रीमती सविता म. झोडापे	—	शिपाई
७. कु. हर्षलता बोडे	—	प्रयोगशाळा सहाय्यक
८. श्री. गणेश शहाणे	—	प्रयोगशाळा परिचर
९. कु. जीजा पराते	—	प्रयोगशाळा परिचर
१०.श्री. खुशवंत दमके	—	प्रयोगशाळा परिचर
११.श्री. सागर शंकर फेंडर	—	प्रयोगशाळा परिचर
१२.श्रीमती दिपीका पारवे	—	प्रयोगशाळा सहाय्यक

प्रेम

प्रेम ही अशी अनूभूती आहे
जी सर्वांना हवीशी वाटते
जीच्या समोर सर्वस्व
नकोस वाटते.
प्रेम आहे तरी काय
प्रेम म्हणजे सोबत असते
तर कोणाला प्रेम म्हणजे
जगण्याची ताकद असते.
प्रेम म्हणजे काय सांगावं
मनाच मनाशी समर्पण असते.
मग कितीही दुरावा असू देत
जगण्याची हिम्मत हे प्रेम असते.
परंतु अलिकडे बदललय हो सर्व
क्षणिक आकर्षण करतोय मती भ्रष्ठ
ज्याला प्रेम समजून केल्या जातात
माता भगिनी नष्ठ.
ती स्त्री नाही हो फक्त भोगवस्तू
ती आहे मातृत्व, ती आहे दातृत्व
ती आहे प्रेमाचा पाझर
सृष्टीला जन्म देणारी मायेचा सागर

कु.नेहा रमेश सावरकर
बी.ए. ३ अंत्य

मन

तु वार करत रहा
मी वार झेलत राहील
रडून डोळे थकतील तेव्हा
मनानंच दगडं होईल
दगड वार झेलु शकेल
धार बोथट करु शकेल
थकुन जेव्हा आधार शोधशील
दगड उशीही बनु शकेल

कु. वैष्णवी आनंदराव ढोणे
बी.ए. व्दितीय

खचले आज जरी मी.....

खचले आज जरी मी
तरी थांबणार नाही
स्वप्न उदयाचे साकार करण्यास
पंखास बळ भारी।
स्वप्नांच्या या वाटेवरती
मिळाल्या दृष्य–अदृष्य साथी
बळकटी दिली या मनाला
पेटविण्या ध्येयाच्या मशाली।
ध्येयाची ही मशाल
आता विझणार नाही
खचले आज जरी मी
तरी थांबणार नाही।

कु.नेहा रमेश सावरकर
बी.ए. ३ अंत्य

संघर्ष

जीवनाच्या या प्रवासात,
दु:ख तर भरपूर आहे
पण आपले ध्येय उराशी घेवून चला
सुखही अपार आहे
या अनमोल जीवनाला
देऊ अशी संघर्षाची चाहूल
आपल्या जगण्याला असावा अर्थ
असे टाका तुम्ही आपले पाऊल
यशाचा शिखर गाठताना
संकट आले तरी पण चालेल
खडतर वाट असली तरी
मनात बाळगु नका भीती
मनातला खरा आत्मविश्वास
हेच आपले ध्येय आहे
आत्मविश्वासाने सत्याच्या
मार्गावर चाला, आणि ध्यैयाने
आपले यश संपादन करा.
गाठाल जेव्हा यशाचा शिखर
तेच आपले शौर्य आहे

कु. अश्विनी फतरु दिघोरे
बी.ए. अंत्य

मैत्री

मैत्री ही नाजुक असं बंधन असतं,
मैत्रीमध्ये अमीरी–गरीबी हा प्रश्नच नसतं,
फक्त आणि फक्त मित्रांचा विश्वास हवा असतं,
मात्र कितीही दूर गेले,
तरी ते मात्र हृदयाच्या कोपर्यापर्यंत असतात,
मैत्री ही नाजुक धाग्याप्रमाणेच असते,
पण हा मैत्रीचा धागा तुटू न देणें,
मित्रांच्या हाती असते.
त्यासाठी प्रेमळ व विश्वासू मित्रांची
साथ हवी असते.

कु. तप्ती अरुण खोब्रागडे
बी.ए. व्दितीय

जन्म

सुख पाहिजे असेल
तर रात्री जागू नका.....
शांती पाहिजे असेल
तर दुपारी झोपू नका....
सन्मान पाहिजे असेल
तर व्यर्थ बोलू नका....
आणि आयुष्य आनंदात
जगायंच असेल तर
आपले तोडू नका.....
कारण...........
हा जन्म पुन्हा नाही......

कु. अश्विनी रा. तिवाडे
बी.ए. व्दितीय

नातं बहिण भावाचं

थोडं खोडकर थोडं भांडखोर
पण एकमेकांशिवाय एक सेकंद ही नाही राहवत
ते सुंदर नात म्हणजे बहिण भावाचे
आईला त्याची चुगली पण तीच करते
आई रागवायला लागली तर
नाही करणार आई तो पुन्हा सांगणारी तिच असते
ते सुदंर नातं म्हणजे बहिण भावाचे
आई नंतर, भावाची दुसरी आई सुध्दा तिच असते.
त्याची पहिली मैत्रीण पण तिच असते.
थोडी हिटलर, प्रेमळ, काळजी करणारी
ते सुंदर नातं म्हणजे बहिण भावाचे
गोड बोलून तिचे काम करुन घेणारी तीच असते.
नाही ऐकल्यावर मग मी सांगुण देईल आईला
कुना कुनाचे कॉल येते,
थोड हिटलर निखळ नातं हे बहिण भावाचेच
असते
थोडे दिवस राहते सोबती त्याचा
उडून जाते, पाखरा सारखी भूर्रकन केव्हाच
करमेना अजीबात त्याला तिच्याविना
घर झाले शांत त्याच्या मस्तीविना
आठवण येते त्याला प्रत्येक क्षणाला
आईला विचारतो ताई येईल केव्हा.

अंकिता डी. भोयर
बी.ए. व्दितीय

नातं

आयुष्यात असं एक नातं असावं
आयुष्यात असं एक नातं असाव
दिसण्यावर नाही मनावर प्रेम करणारं
जगाला दाखविण्यासाठी नाही
आपल्या दोघात जग निर्माण करणारं
आयुष्यात असं एक नातं असावं
कितीही भांडण झाली तरी साथ न सोडणारं
आपली मनापासून विचारपूस करणारं
आपली काळजी करणारं
आयुष्यात असं एक नातं असावं
एक उदास असतांना दुसऱ्याने ते न सांगताच
ओळखणारं.....
डोळयात न दिसणार पाणी
मनातल्या नजरेन अलगद टिपणारं
आयुष्यात असं एक तरी नात असावं

अंकिता डी. भोयर
बी.ए. व्दितीय

निसर्ग

निसर्ग रंगात रंगुया
सरगम सुर हे आपण छेडूया
निसर्ग रंगात आपण सारे रंगुया
पाऊल वाटेच्या दुतर्फा झाडांची हि दाटी
मन जाई हा मोहुनी निसर्गाने
तन–मन होई प्रसन्न रे प्रसन्न..
खळ–खळ वाटे हा झरा
छेत चाहूला या निसर्गाची
मतीचा हा सुगंध दरवळे चहुकडे
निसर्गाची या किमयाच न्यारी
सरगम सुर हे आपण छेडूया
निसर्ग रंगात आपण सारे रंगुया......

पंकज रा. तिडके
बी.ए. तृतिय

एक मित्र आहे माझा

एक वेडा मित्र आहे माझा
नेहमीच करत राहतो दुसऱ्यांची काळजी
थोडासा आहे नटखट
थोडासा आहे खडूसही
प्रेमळ ही आहे खूप
जसं की पावसातलं पाणी
जेव्हा निघते घराच्या बाहेर
निघताच लोक सांगतात काम
तो नाही कधीच म्हणत
ऐकत असतो नेहमीच काम
देवा त्याला नेहमीच
सुखात ठेवशील ना
जन्मोजन्मी त्याला माझाच
मित्र म्हणून पाठवशील ना
ऐवढेच मनने आहे माझे.

प्रताप मधुकरराव ठवकर
बी.ए. भाग १

शब्द

बोलताना जरा सांभाळून
शब्दाला तलावाप्रमाणे धार असते
फरक फक्त येवढाच की,
तलवारीने मान तर
शब्दांनी माण कापले जाते.
जरी तलवारीच्या जखमेने
आणि शब्दाच्या जखमेतून
अश्रू येत असले तरी....

प्रतिक्षा किशोर चांभारे
बी.ए. व्दितीय

माणूस

लिहीताना मला शब्द सुचत नाही
तरी पण हात माझे लिहूनच पाही
लिहीता लिहीता काय लिहून गेलो
माझया समोरील सुदंर सृष्टी विसरुनी गेलो
सृष्टी मध्ये रंग आहे अनेक
पण त्या सृष्टीचे रंग उधळी
माणुस मात्र एक, माणुस मात्र एक

प्रणित ठाकरे
बी.ए. तृतिय

लेक लाडकी

माझी माय म्हणे
लेक आहे माझी गुणी
साऱ्या संसाराची गोडी
घर जग सांभाळते ।। धृ।।

घरा दाराला सुखी ठेवून
आपण सुखी राहते
ज्गा वर तिच प्रेम
तशी ती आहे लाडकी ।। १ ।।

आई–बाबा वरी प्रेम
भावा– बहीणीवरी प्रेम
ती करी सर्वांवर प्रेम
ती करी माय– बाबांचा आदर ।। २।।

भावा– बहीणीस सांभाळी
माय– बापास सांभाळी
त्यांना त्रास नाही होऊ देई
त्यांच्या वर लय प्रेम करी ।। ३।।

तु आहेस गुणी गं
मामा– मामीस सुख देई
त्यांच्या वर प्रेम करी
तु सर्वांची गं लाडकी ।। ४।।

माझी माय म्हणे
तु साऱ्या जणांना आवडे गं
तु माझी लेक आहे गुणी
साऱ्या जगाला प्रेम देई ।। ५।।

शामली अरुणजी नागोसे
बी.ए. तृतिय

स्त्री जन्म घेऊन बघ

एकदा तरी स्त्री जन्म घेऊन बघ
स्त्रियांचे थोड आयुष्य जगून बघ
बालपणी कुठ सरु होत स्वतंत्र जगनं
बघता बघता बदलत जात स्त्रिच जिवन
वयात येताच लोकांच्या वाईट नजरा फिरु लागतात
चारही बाजुंनी अत्याचाराचे वारे घोंगावतात
स्त्रियांसारख थोड वागुण बघ
एकदातरी स्त्री जन्म घेऊन बघ,

श्रीमंत स्थळासाठी लग्नाची होते घाई
स्त्रीचा विचार कोणी समजून ना घेई
मुहूर्त ठरतात सर्व काही बोलणी होतात
हुंडयाचे फास माहेरला बसतात
स्त्री बनून सासरी जावून तर बघ
एकदातरी स्त्री जन्म घेऊन बघ

नशीबात फक्त चूल आणि मूल बघण्याचा
आई होणार म्हणून कधी आनंद होतो
वंशाला दिवा हवा असे जो तो बोलतो
या जीवघेण्या प्रवासाची वाट चालून बघ
एकदातरी स्त्री जन्म घेऊन बघ

अंकिता डी. भोयर
बी.ए. व्दितीय

अधूराडाव

आडोश्याला उभी तू
चाहूल माझी लागते
धडधडते अंत:करण
मन मोहरुन हसते
घर तुझे रस्त्यावर
मन येता जाता डोकावते
घुम घुम तुझ्या पैजणांची
हृदयाच्या गाभाऱ्यात साठवते
नजर नजरेशी बोले
किती गेले उन्हाळे, पावसाळे.......
आस ही मीलनाची
नजर नजरेत घुटमळे
मोडला गं! डाव अर्ध्यावरी
पौर्णीमे नंतर अमावस्या लागते
नाही गं! माझी तू आता
मांडीवर तुझ्या छकूलं खेळते

संकेत खाबांळकर
बी. कॉम. व्द्तिीय

स्वच्छता

स्वच्छता नेहमी नाराज होती.
सगळेजन तिला बेकारीत सोडती
न मिळे सुटका त्यापासूनी
आरोळयाच, आरोळया सतत फोडती.
न ऐकल्याचे सगळे नाटक करती
असुदध करण्यास तयार होती
सगळेच त्यास हातभार देती
न विचार कोणाचा कधीच करती
म्हणता येई आपणा,
सगळीच दुनिया त्यातच मोडती
बेकारी त्यांच्या चिकटुनी जव
स्वच्छतेला मिळणे कठिण आहे स्वातंत्र्य
स्वच्छता स्वच्छता ओरडूनी जव
शेवटी मरणे तिच्या नशिबात
कोणापुढे हात पसरवावे आपण
असा तिचा असे नेहमीचा प्रश्न

संकेत संजयराव साबळे
बी.ए. तृतिय

यश

तलवार तळपाविशी,
जिंकावयास नेण्याशी
धरीला जो निश्चयी,
तो सार्थकी लावण्याशी ।। १ ।।

अगाध शक्ती एकटवी
होई ती महाशक्ती
उघडूनी येई बाहुतुनी
संकटाला लढण्याशी ।। २ ।।

करीया तव प्रयत्न
होई ते परीपूर्ण
धरीला जो ध्यास
नेयी यश ओलांडण्यास ।। ३ ।।

संकेत खाबांळकर
बी. कॉम. व्दितीय

माय

मायेचा स्पर्श
ओठांचा गंध
सुर्याचा किरण
रक्तातील रस
ते असे मायेत
माझी माय, माझी माय ।। १ ।।
कष्टांचा कळस
सामर्ध्य बाहुत
आधार मुलात
जगते दुसऱ्यात
ते असे मायेत
माझी माय..... माझी माय।।२।।
झटते पोटास,
उठते कामास
निजते कष्टास
लढते संकटास
ते असे मायेत
माझी माय..... माझी माय.।।३।।

संकेत संजयराव साबळे
बी.ए. तृतिय

स्त्री

स्त्री म्हणजे ममतेचा सागरच नसते तर ती मायेचा सागर आहे. स्त्री आपल्या मुलांसाठी रात्र रात्र उपाशी राहून आपल्या मुलांना काबाड कष्ट करुन आपल्या घासातला घास देणारी ही एक स्त्रीच असते. पण त्या स्त्री चा धिक्कार का? ज्या स्त्रीच्या उदरातून ज्या पुरुषांनी जन्म घेतला ती एक स्त्रीच आहे. मग या स्त्रीला अपमानीत का पुरुषानी करावं. जो पुरुष या समाजात वास्तव करत आहे. तो त्याच स्त्रीच्या उदरातुन जन्मलेला आहे. जी स्त्री ९ महिने आपल्या पोटात संघर्ष करीत आपल्या बाळाला वाढते तेव्हा ती याचा विचार करीत नाही की माझ्या उदरात वाढत असणारा बाळ एक मुलगा आहे किंवा मुलगी तीला दोन्ही समान असतात. ती दोघांनाही समान वागणूक देते. जो पुरुष एका स्त्रीच्या उदरातून जन्मलेला असुन तो एका मुलीची आस न करता एका मुलाची करतो. पण तो हे समजत नाही की आपण एका स्त्रीचाच मुलगा आहे. आपल्याला सुध्दा एका स्त्रीने जन्म दिले आहे जर असीच स्त्री भ्रुण हत्या झाली तर स्त्रीची संख्या कशी वाढेल आणि पुरुषांचा वंश कसा वाढेल ज्यावेळी स्त्री अस्तित्वात राहील त्यावेळाच पुरुषाचा जन्म होईल त्यासाठी स्त्री असणे आवश्यक आहे. मग पुरुषांनी एका मुलाची आशा सोडून मुलगी हवी अशी विचारसरणी ठेवावी.

सपना म. ठवकर
बी. कॉम. व्दितीय

कोरोना : समज—गैरसमज

एका कुटुंबात सर्व लोक एकत्र राहत होते. त्यातील एकाचा रिपोर्ट कोरोना पॉझिटीव्ह आलाय याचा अर्थ असा की, कोरोना हा फक्त Weak Immunity (कमी रोगप्रतिकार शक्ती) असणा—याला त्रास देतो. बहुतेक करुन लोकांना हा होऊन गेलेला कळतही नाही. किंवा झालेला असतांनाही कसलीच लक्षणे आढळत नाही. यातून एकच लक्षात येते की सकारात्मक दृष्टिकोन (Positive Approach) ठेवून स्वत:ची काळजी घेऊन दैनंदिन कामे करत राहिलात तर तुम्हाला काही होणार नाही.

सगळ्यात आधी News Channel पाहणे सोडून दया. आपल्या सगळयांच्या डोक्यात कोरोनाची भिती एवढी बसली आहे की, घसा खवखवायला लागला तरी आपल्याला वाटतं कोरोनाच झालाय आणि याच भितीमुळे लोक जास्त मरत आहे. समजा जर आपल्याला कोरोना झाला तर आपल्याला हे माहित असायला हवं की हा आजार बरा होऊ शकतो. कोरोना झालेल्या पेशंटला दाखवण्यात ही फक्त ताप उतरवायच्या गोळया, तासातासाने गरम पाणी आणि Immunity वाढवायच्या गोळया दिल्या जातात. फक्त १० टक्के लोकांनाच ऑक्सिजनची गरज असते. ते ही त्यांना जर काही व्याधी असतील किंवा वय जास्त असेल तरच फक्त ३० टक्के लोक

व्हेंटिलेटरवर असतात. त्यामुळे भवि यात तुम्हाला जरी कोरोना झाला तरी न घाबरता त्याला सामोरे जा.

मलेरिया आणि डेंग्युसारखाच हा आजार आहे. फरक एवढाच आहे की, कोरोना झाला म्हणजे सगळया समाजमाध्यमांनी त्याची भिती एवढी वाढवली की कोरोना झाला म्हणजे सगळच संपलं असाच लोकांना वाटायला लागलं. वास्तविक कारणामुळे आपल्याला हे कळले की, जगात इतरांपेक्षा आपल्यामध्ये रोगप्रतिकार शक्ती नक्कीच जास्त आहे. काळजी घ्या पण सारखा सारखा कोरोनाचाच जप करु नका आणखी एक सांगायच म्हणजे माणुसकी विसरु नका, कोरोना झाला म्हणून त्याला एकट सोडू नका त्याला कोरोना विरुध्द लढण्याची हिम्मत दया. कोरोना आज ना उदया जाईल पण तुमची वागणुक मरेपर्यंत लक्षात राहील.

अंकिता भोयर
बी.ए. व्दितीय

जीवनातील क्षण

जीवनातील क्षण हे जपूण ठेवायचे असतात. तर काही क्षण हे मनावर कोरुन ठेवायचे असतात. जीवनातील क्षण हे पाण्यासारखे असतात. आता येथे तर मग तेथे क्षण हे मन भंगुर असतात. जीवनातील क्षण हे कुणाचसाठी थांबत नाही. ते घडयाळाच्या तासीके प्रमाणे समोर समोर चालतच जात असतात. त्यांच्या मध्ये कुणीच येऊ शकत नाही. काही क्षणाची आपण आठवण म्हणून आपल्या जवळ ठेवतो. जर आपण दु:खी असतो किंवा सुखी असतो. तेव्हा त्या क्षणाची आठवण आपल्याला येते. आपल मन त्या आठवणी कडे खेचल्या जाते. त्या क्षणाला आपण मनात कोरुन ठेवायचा प्रयत्न करतो. ते क्षण आपल्यासाठी चांगले किंवा वाईट असतील ते आपण आपल्या मध्ये सामावून घेतो. असे हे जिवनातील काही क्षण आहे ते आपल्याला सर्वांना जपून ठेवायचे आहे.

जीवनातील आपण मोठ झाल्यावर आपण सर्वांत आधी करतो 'मैत्री' मैत्री हा शब्द असा आहे की, तो सर्वांनाच आवडतो फक्त मैत्रीसाठी ''काही आठवणी विसरता येत नाही, काही नाही तोडता येत नाही''

''मैत्री ही समुद्राच्या पाण्याप्रमाणे विशाल असते. त्या मध्ये कितेक मित्र, मैत्रीणी समावून घेण्याची शक्ती असते''

''मैत्रीला कधी गंध नसतो मैत्रीचा फक्त छंद असतो. मैत्री सर्वांनी करावी त्यातच खरा आनंद असतो.''

आनंद आपण शोधतच असतो तो आपल्या जवळून चालला जातो तरी तो आपल्याला कळत नाही. म्हणूनच जिवणातील क्षण हे कोरुन ठेवायचे असतात तर काही क्षण साठवून ठेवायचे असतात.

आई म्हणजे आई असते

आई म्हणायला किती सोपं वाटतं, पण 'आई' या शब्दाचा किती मोठा अर्थ होतो. 'आ' म्हणजे 'आत्मा' आणि 'ई' म्हणजे 'ईश्वर' म्हणजे ईश्वर रूपी एक देवच नं. आई म्हणजे काय असते हे आई झाल्यावर कळत की आईची माया काय असते? आणि आई, आपल्या मुलाबाळांसाठी किती तिची माया लावते. आई आपल्या मुलांसाठी किती कष्ट करते. ती सकाळी उठल्यापासून तर संध्याकाळपर्यंत तिच्या कामात व्यस्त होवून जाते. शेतात जाणारी आई असो, घरकाम करणारी आई असो, की नोकरीवर जाणारी आई असो ती सकाळी उठल्यापासुन झोपेपर्यंत ती कष्टच करत असते. ती स्वत:साठी नव्हे तर आपल्या मुलांसाठी, कुटुंबासाठी कष्ट करीत असते. तिला अस वाटतं की, मेहनत करून आपण पैसे कमवू. ते पैसे आपल्या मुलांसाठी कामात येईल. असे तिला वाटत असते. आपल्या मुलांचे आयुष्य आनंदात जावं. आपल्या सारखे राबत रहायला नको, कष्ट करायला नको असं तिला वाटतं. आपल्या मुलांनी चांगल शिकावं, खुप मांठं व्हावं अशी तिची इच्छा असते.

देवानं आपल्याला किती सुंदर आयुष्य दिलं आहे. या सुंदर आयुष्यात चांगल्या आईची साथ दिली आहे. कितीही मोठी व्यक्ती असो किंवा गरीब व्यक्ती असो त्याला आईची माया ही सारखीच असते. आणि तेवढचं जिव्हाळ्यानं प्रेम करणारी आई ही सारखीच आहे. आई आपला बाळ गर्भात असल्यापासून त्याच्यावर प्रेम करायला सुरूवात करते तर मरेपर्यंत. नऊ महिने ती आपल्या बाळाला गर्भात पाळत असते नऊ महिन्यांपर्यंत गर्भाशयात असलेल्या बाळाची काळजी घेत असते. आई आपल्याला लहानपणपासून किती चांगले संस्कार देत असते. सर्वांनाच उपयोगी पडणारे संस्कार हे आईच देत असते. कोणाशी कस बोलावं, कसं आदर भावानं वागावं, म्हाताऱ्या व्यक्तीशी कसं प्रेमाने बोलावं, आपले वर्तन चांगले ठेवावे, अशा प्रकारचे अनेक चांगले संस्कार आईच देत असते. आईची माया ही वेगळीच असते. तिची ही माया अपार आहे. ती मनापासुन जिव्हाळ्यानं सर्वांवर प्रेम करीत असते. पण ती काही चुकले तरचं आपल्या मुलांवर रागवते, नंतर त्याला त्याची चुकही समजवून सांगते. ती नि:स्वार्थपणे आपल्या मुलांवर प्रेम करीत असते.

देवानीचं या सृष्टीची निर्मिती केली आणि या सृष्टीत आई सारखी प्रेमळ भेट दिली. ज्या देवाजवळ सर्व जीवसृष्टीची काळजी घ्यायला इतका वेळ नाही, म्हणून तर प्राण्यांपासून तर मनुष्यापर्यंत दिलेली ही सर्वस्वी आईची देणगी आहे. आईचं मुलांवरील प्रेम ही जीवनाची संपत्ती आहे. ज्याप्रमाणे लहानपणापासून आईकडून आपल्याला चांगले संस्कार दिले जातात. त्याचप्रमाणे आपण घडत जात असतो. पण एखाद्या व्यक्तीजवळ भरपूर पैसा, संपत्ती, मान, सन्मान हे सर्वच आहे पण आई नाही त्या व्याक्तीला मनातं वाईट वाटत असतं. कारण आईचं प्रेम हे जगातील सर्वात अनमोल गोष्ट आहे.

"एकदा फुललेलं फूल पुन्हा फुलत नाही,
एकदा मिळालेला जन्म पुन्हा मिळत नाही,
हजारो माणसे मिळतील आयुष्यात, पण
आपल्या चुकांना क्षमा करणारी 'आई'
ही पुन्हा कधीच मिळणार नाही "

या ओळीप्रमाणे जीवनात आईला देवाचं स्थान द्या म्हणूनच म्हणतो की, आईची पूजा करून देव मिळविता येतो, पण देवाची पुजा करून आई मिळविता येत नाही. अचानक मुलगा आजारी पडला असेल तर त्याला बरा करण्यासाठी आईची किती तळमळ सुरू असते ती देवाला प्रार्थना करते की, माझ्या मुलांचा आजार बरा कर. ती मुलांसाठी रात्रभर जागते. मुलांच्या अंगावरून हात फिरविते. तिचं गोड, प्रेमळ, मधुर ाब्द कानावर ऐकू येतात. त्याला बरं वाटायला लागल्यास ती देवाचे आभार मानते. आई आपल्याला फक्त जन्मचं देत नाही तर जन्मापासून ते मरेपर्यंत पालनपो ाण करीत राहते. आईसाठी तर ाब्दचं अपुरे पडतात. आईला कोणती उपमा द्यावी ते कळतचं नाही. पण कितीही काही असो सुख, दुःखात साथ देणारी मात्र आईच असते. व खंबीरपणे पाठीशी उभी राहणारी, लढुन जिंकायचं असं सांगणारी आईचं असते.

जेव्हा एखाद्या घरची परिस्थिती खूपच हलाखीची असेल, घरांमध्ये जेवणारे पाच जण असतीलं पण भाकरीचे चार तुकडे असतील तर ती आई म्हणते की. मला भूक नाही. ती कितीही भुकेली असेल तरी ती म्हणते की, मला भूक नाही, ती फक्त आई.... आणि आईचं असते. म्हणूनच तर जगत्सत्य आहे की....

''स्वामी तिन्ही जगाचा आईविना भिकारी"

कु. अश्विनी फतरू दिघोरे
बी.ए. भाग ३

संस्कार

आज परिस्थिती फार झपाट्याने बदलत आहे. विज्ञान आणि तंत्रज्ञानाच्या युगात मानव फार प्रगती करत आहे. खूप काही बदलले आंतरिकदृष्ट्या, बाह्यदृष्ट्या सुद्धा विचार केला तर जग फार वेगाने प्रगती करत आहे. अनेक नव—नवे शोध, संकल्पना उदयास आल्या, कारखाने तयार झाले. जस—जशी बाह्य प्रगती होत गेली तस—तसे माणसाच्या वृत्तीत काही बदल होत गेले.

कारखाने अस्तित्वात आले तिथे कामगार हे आलेच, ते तासंतास काम करतात तरिही वेतन मात्र तितकचं व यातून वर्ग संघर्ष हे आपण जाणवतो. यातूनच वर्ग संघर्ष होतो हे आपण जाणतो. परंतु यातूनच कुठेतरी मनात व्देष निर्माण होतो. विरोधी भावना निर्माण होते. हेच नाही आज माणुस कामाच्या, पैशांच्या, प्रगतीच्या मागे—मागे पळता पळता स्वतःचच अस्तीत्व विसरत चाललायं.

आज माणूस कामात एवढा व्यस्त असतो की, लहानमुलांना वेळ द्यायला त्याला वेळ नसतो. आपल्या मुलाबाळांसाठी द्यायला वेळ नाही, स्वतःकडे बघायला वेळ नाही. परिणामी ज्या वयात मुलांना योग्य संस्कार हवे असतात, त्याच वयात त्या मुलांना आई—वडीलांचा सहवास न मिळून त्यांच्यात आपुलकी राहत नाही. विरोधी वृत्ती बळावते. कारण संस्कार करायचे म्हटले तर त्यालासुद्धा योग्य कालावधी लागतो. जसे माती ओली असली की त्याला योग्य पद्धतीने आकार देता येतो. याचप्रमाणे कोवळ्या वयात जर योग्य दिशा मिळाली, संस्कार मिळाले तर जीवन सुद्धा एका योग्य दिशेने वाटचाल करते आणि म्हणूनच संस्कार हा व्यक्तीचा दागिणा आहे.

माणूस आज स्वतःचच अस्तीत्व विसरलायं. अतिहव्यासात निसर्गाला सुद्धा बळी पाडलं. आपल्या स्वार्थासाठी जंगलचे जंगल नष्ट करण्यात आले. परिणाम प्रदुषण ही समस्या निर्माण होऊन त्याचा त्रास मानवाला तसेच चराचर सृष्टीला होत आहे. या सर्वांमुळे माणसाची वृत्ती सुद्धा बादलली आहे.

आज व्यक्तीला कुठेतरी स्वतःचे सुद्धा अस्तित्व जपण्याची गरज आहे. आज अती हव्यासात मानव स्वतःलाच वेळ देऊ शकत नाही. त्याला एवढे पैसे कमवून सुद्धा त्याला आंतरिक समाधान नाही. समाधान पाहिजे असेल तर संतविचाराची आवश्यकता आज संपूर्ण समाजाला आहे. कारण संत जे सांगून गेले ते सर्व जनहितार्थ आहे. त्यांनी स्वतः समाजात राहून कष्ट साहन करून समाजातील सर्वांना मार्ग दाखवण्याचे अमुल्य कार्य त्यांनी केले.

मार्ग दाऊनी गेले आधी।
दयानिधी संत ते ।
तेणेचि पंथे चालु जाता।।

संतांनी दाखविलेल्या मार्गाने गेलो तर आपल्याला काहीच कमी पडणार नाही कारण त्यांनी बाह्य प्रगती नाही मनाची प्रगती सांगितली, मनाची सुंदरता सांगितली कारण बाह्य

सुंदरता महत्वाची नसून मनाची सुंदरता ही कायमच महत्त्वाची आहे. कारण बाह्य सौंदर्य हे कायम स्वरूपी असते मनाचे सौदर्य हे संस्कार आहेत, संतविचारांची ताकत आहे. आणि संतांनी हेच शिकवण—

कोण्याही जीवाचा न घडो मत्सर।
वर्म सर्वेश्वर पुजनाचे।।

तसेच

परावीथा नारी रखुमाई समान।।

परावीया नारीला रखुमाई समान मानले पाहीजे. असे तुकाराम महाराज सांगतात. जर आपण हिच वृत्ती अंतकरणात ठसवली तर आज स्त्रीयांवर अत्याचार होणार नाहीत, तसेच आपण कोणाचाही मत्सर केला नाही तर जातीभेद, धर्मभेद शिल्लक राहणार नाही. म्हणून या विचारांची आवश्यकता आहे. जर आपल्याला एकता निर्माण झाली तर हे विश्व सुद्धा आपल्याला आपल्या घराप्रमाणे वाटेल.

हे विश्वची माझे घर ।
ऐसी मती जयाची स्थिर ।
किंबहूना चराचर ।
आपणा जाहला ।।

ही एकत्वाची वृत्ती निर्माण झाली तरच विश्वाात खऱ्या अर्थाने शांती नांदेल व प्रगती घडून येईल व ही प्रगती शाश्वत विकास घडवून आणणारी ठरेल.

नेहा रमेश सावरकर
बी.ए. भाग ३

अत्याचार ही जागतिक समस्या

"अत्याचार म्हणजे एका व्यक्तीकडून दुसऱ्या व्यक्तीवर केलेला अन्याय होय."

अत्याचार ही एक जागतिक समस्या आहे. जी जात, धर्म, वंश, लिंग, किंवा विविधतेच्या आधारावर केले जाते. मणुष्य जीवन अमाणुसकीच्या वर्तनामुळे शारिरीकच नव्हे तर माणसिकदृष्टया कमकुवत बनतो. ज्यामुळे हत्येचे, आत्महत्येचे, अत्याचाराचे प्रमाण वाढून मोठ्या प्रमाणावर भस्मासुराप्रमाणेच वाढत चाललेली आहे. ती राष्ट्रीय स्तरावर नव्हे तर आंतरराष्ट्रीय स्तरावरील मोठी समस्या बनलेली आहे. ज्यामुळे ती सोडवणे महत्त्वाचे आहे. सर्वच राष्ट्रात अत्याचाराचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणात थैमान घालीत आहे. भारतातसुद्धा मोठ्या प्रमाणात अत्याचाराच्या घटना घडतांना दिसून येतात.

भारतामध्ये वैदिक काळापासून आपल्याला मोठ्या प्रमाणावर अत्याचाराच्या घटना इतिहासात वाचायला मिळतात. भारतातील समाज पूर्वी चार वर्गात (ब्राम्हण, क्षत्रिय, वैश्य आणि शुद्र) विभागलेला होता. ब्राम्हण वर्ग सोडून बाकी तिन्ही वर्गावर मोठ्या प्रमाणावर

अत्याचार केला जात होता. ज्यात शुद्रांवर अती जास्त अत्याचार केला जात होता. शुद्रांना शिक्षणासोबतच सर्व गोष्टींपासून वंचित ठेवण्यात आले होते. महात्मा फुले म्हणतात.

विद्ये विना मती गेली ।
मती विना निती गेली ।।
निती विना गती गेली।
गती विना वित्त गेले ।।
वित्त विना शुद्र खचले ।
एवढे अनर्थ एका अविद्येने केले।।

अशाप्रकारे शुद्रांना सर्व गोष्टींपासून दूर ठेवण्यात आले. त्यांच्यावर अन्याय अत्याचार केला जात होता. स्वातंत्रप्राप्तीनंतरही आजच्या वर्तमान युगातही आपल्याला जाती, धर्म, वंश, परंपरा यांच्या आधारावर मोठ्या प्रमाणात अत्याचाराच्या घटना घडतांना दिसून येतात.

विविधतेत एकता असे म्हणतात. पण छोट्या गोष्टींवरून मोठ्या प्रमाणात तिरस्कार करून एकदुसऱ्यांवरील अत्याचाराच्या घटनांची संख्या वाढतच जात आहे. अत्याचाराचे तिव्र स्वरूप आपल्याला पाहण्यास मिळते. व्यक्तीची माणसिकता संकुचित होऊन वेगवेगळ्या मार्गाने अत्याचाराचे प्रकार घडवून आणण्याचा प्रयत्न केला जातो.

अनेकदा मोठ्या व्यक्तीकडून लहान व्यक्तीचे शोषण केले जाते. बालकांना जबराईने कामावर लावून त्यांच्याकडून बालमजुरी करवून घेतली जाते. तर कधी त्यांच्या परिस्थीतीमुळे बालकांचे शोषण करून त्यांच्यावर अत्याचार केला जातो. त्यासाठी प्रतिबंधक कायदेसुद्धा करण्यात आले. तरिसुद्धा गैरमार्गाने बालकांवरिल शोषणाच्या घटना घडतांना आपल्याला बघावयास मिळतात. तसेच श्रीमंत वर्गाकडून गरिब वर्गाचे शोषण करून त्यांच्यावर अन्याय अत्याचार केला जातो. गरिब व्यक्ती जीवनावश्यक गरजा भागविण्यासाठी मजुरी करतो आणि श्रीमंत त्यांच्याकडुन मोठ्या प्रमाणात श्रम करवून घेतात. त्यामुळे गरिब व्यक्तीची पिळवणूक होतेच सोबत त्यांच्यावर अत्याचारसुद्धा होतो.

त्याबरोबरच शारीरिक मानसिक दुखापत होतेच सोबत त्यांना मोठ्या प्रमाणात अत्याचाराला सामोरे जावे लागते. अशा घटना घडतच चालल्या आहे. ज्यामुळे अत्याचाराचे स्वरूप उग्र होत चाललेले आहे.

संपूर्ण जागतिक पातळीवर मोठ्या प्रमाणात आपल्याला लिंगाच्या आधारावर अत्याचाराचे प्रकार उघडकिस येतांना दिसतात. ज्या भयंकर क्रूर प्रकारे केल्या जातात.

आपल्या भारतात पुर्वीपासुन पुरूषप्रधान संस्कृती आहे. स्त्रीयांना आधीपासूनच दुय्यम लेखले जाते. स्त्रीयांना विकासाच्या संपूर्ण सोयींपासुन वंचित ठेवण्यात आले होते. स्त्रीयांना 'चुल आणि मुल' इथपर्यंतच त्यांच विश्व आहे असे सांगितले जायचे. आणि तेवढेच त्यांचे आयुष्य मर्यादित करून ठेवण्यात आले होते. त्यावेळेला स्त्रीयांना पिढी सामोर चालविण्याच्या साधनाइतकंच महत्त्व होते. १९ व्या शतकानंतर मोठ्या प्रमाणात सामाजिक विकासाबरोबर स्त्रीयांचासुद्धा विकास घडवून आणल्या गेला. त्यांना विकासाच्या संधी उपलब्ध करून देण्यात आल्या विविध कायद्यांच्या आधारे त्यांना समप्रमाणात आणण्याचे कार्य झाले. त्यामुळे

स्त्रीयांनी गगण झेप घेऊन उंच भरारी घेतली आहे. आज पुरूष आणि स्त्रीयांना समान समजले जाते तरीसुद्धा प्राचीन काळापासुन आलेली रीत साखळीप्रमाणे जुळलेली आहे.

मोठ्या प्रमाणात कौटुंबीक हिंसा आपल्याला दिसून येते स्त्रीयांवरील अत्याचार दिवसेंदिवस वाढतच चाललेले आहे. कधी हुंड्यासाठी, तर कधी क्रोधामुळे स्त्रियांवर अत्याचार होतांना दिसून येतात. ज्यामुळे स्त्रीयांच्या आत्महत्तेचे प्रमाण जास्तच वाढलेले दिसून येतात. उदा. रॉकेल टाकुन जळून मरण पावणे, पाण्यात उडी घेणे, गळफास लावणे, विष प्राषन करणे अशा अनेक घटना पाहण्यास मिळतात.

सर्वात मोठी समस्या जी जागतीक पातळीवर मोठ्या प्रमाणात उदंग माजवीत आहे. ज्यामुळे स्त्रिया स्वत:ला असुरक्षित असल्याचे सांगतात त्या म्हणजे बलात्काराच्या. जागतिक स्तरावर बलात्काराच्या घटना खूप जास्त प्रमाणात घडतांना दिसून येतात. या बाबतीत भारत पहिल्या क्रमांकावर दिसून येतो. ही आपल्यासाठी दुर्देवाची गोष्ट आहे. स्त्रीयांवरील वाढत्या बलात्काराच्या घटनांमुळे असुरक्षिततेचा भास छळत असतो. एवढी वाईट परिस्थिती निर्माण झाली आहे. विनयभंगाच्या, अनेक घटना रोजच आपण वाचत असतो त्याचबरोबर मुलीला गर्भाशियातच मारल्या जात आहे. यासारखी वाईट गोष्ट कोणतीच नाही. या घडणाऱ्या घटनांमुळे स्त्रीयांची संख्या दिवसेदिवस घसरतच चाललेली आहे. ज्यामुळे समाजात असंतुलन निर्माण झाले आहे. ही फक्त भारतातच नाही तर संपूर्ण जगभरातील समस्या आहे.

ज्यासाठी उपाययोजना करणे आवश्यक आहे. दिवसेंदिवस मानावाच्या विवेकतेचा दर्जा घसरत चाललेला आहे. ज्यात स्त्री—पुरूष दोन्ही येतात. स्वत:च्या मागासलेपणसाठी स्वत: स्त्रीया जबाबदार आहे. ज्या दुसऱ्या स्त्रीला सामोरे जाण्यापासून रोखतात. त्यामुळे स्वत:च्या विचारधारा सोडून स्वत:चे रक्षणासाठी सर्वांनी एकजूट होणे आवश्यक आहे. कितीही उपाय कितीही कायदे केलेत तरी गुन्हा करणारा आपला मार्ग शोधतोच त्यामुळे तो मार्गच उपलब्ध होऊ नये याची खात्री आपण करावी. समाज हा सभ्यतेचा एक आदर्श नमुना तयार करणे हे स्त्रियांच्या हातात आहे. एवढी शक्ती स्त्रियांमध्ये आहे. त्यामुळेच स्त्रीला 'जननी ही शक्तीमान आहे' असे म्हटले जाते. एक आदर्श नागरिक घडवीने स्त्रीच्या हातात आहे. जे आपण करू शकतो. दुसऱ्यांवर अवलंबून न राहता स्वत: सक्षम बना. नारी शक्ती जिंदाबाद.

आरती दिलीप बनकर
बी.ए. भाग

राष्ट्र विकासात युवकांची भूमिका

देशात एकता असेल तरच खरे राष्ट्र निर्माण होईल, परंतु या सक्षम राष्ट्र निर्मितीच्या कार्यात युवकांची भुमिका महत्त्वाची ठरणार आहे. म्हणुन युवकांनी विविध माध्यमातून योगदान देणे गरजेचे आहे. देशातील ज्वलंत प्रश्नाबाबत युवकांकडून विचार मंथन होत आहे. ही बाब कौतुकास्पद आहे. भविष्याात युवक देशाचे आधारस्तंभ असून सक्षम भारत घडविण्याम युवा पिढीची भूमिका महत्त्वपूर्ण असणार आहे.

युवकांनी गावाच्या सामाजिक विकासासाठी पुढाकार घेण्याची गरज आहे. रस्त्याचे चौपदरीकरण, नवीन उद्योग व्यवसाय, मेडीकल कॉलेज, विमानतळ आदी कामे मार्गी लावण्यात येत असून त्यामुळे रोजगार निर्मिती बरोबरच देशाचे दरडोई उत्पन्न वाढणार आहे. तसेच परकीय गुंतवणुकीमुळे देशात मोठ्या प्रमाणावर गुंतवणुक होणार असून त्याचा लाभ सर्वसामान्य शेतकऱ्यांना होणार आहे. ग्रामीण भागात बहुतांश जनता शेतीवर अवलंबून न राहता पर्यटन उद्योग व लघु प्रक्रिया उद्योग आदीकडे युवकांनी वळले पाहीजे. नोकरीच्या मागे न लागता व्यवसायाकडे लक्ष दिले पाहीजे.

आधुनिक भारत घडवण्याच्या कामात युवकांचा लक्षणीय सहभाग राहणार. येत्या दशकावर, २१शतकात जन्मलेल्या युवकांचा प्रभाव राहिल. देशाच्या विकासात या युवकांची भूमिका महत्त्वाची ठरेल, नव्या पिढीकडून देशाला आणखी मोठ्या उंचीवर नेण्याची संपूर्ण देश वाट बघत आहे.

येणारे दशक युवकांचे आणि एकत्रित युवाशक्तीमुळे देशाच्या विकासाला आकार आणि गति देणारे शतक म्हणून ओळखले जाईल आजचा युवक अत्यंत बुद्धीमान आणि कुशल असून, काही तरी नवे करण्याची स्वप्न पाहत आहे. आजच्या युवकांना स्वत:ची मते आहेत. तसेच त्यांना व्यवस्थेविषयी आदर असून,अराजकतांविषयी त्यांच्या मनात राग आहे. देशाच्या व्यवस्थेचा, चांगला काही घडवण्यासाठी वापर व्हावा, अशी युवकांची इच्छा आहे आणि त्यासाठी जाब विचारण्याचीही त्यांची तयारी आहे.

अस्थिरता, जातीयवाद, लिंगभेद किंवा इतर कुठले भेदभाव, कुप्रशासन या सर्व गोष्टी विषयी या युवकांच्या मनात नाराजी आहे. ही नवी पिढी नव्या भारताच्या नव्या व्यवस्थेचे प्रतिक आहे. ही पिढी एक नवी शिस्त, नवे युग आणि नवा विचार आणू पाहत आहे. येत्या जानेवारी महिन्यात १२ जानेवारीला स्वामी विवेकानंदांची जयंती म्हणजेच राष्ट्रीय युवा दिन साजरा केला गेला. त्यादिवशी प्रत्येक युवकांना आपल्या जबाबदारीची जाणीव झाली असणार. देशातील प्रत्येक नागरिक स्वावलंबी व्हावा आणि त्याला प्रतिष्ठेचे जीवन जगता यावे. यासाठी प्रयत्न करायला हवेत. देशाला आर्थिक दृष्ट्या समृद्ध करण्यासाठी देशी उत्पादनांना बाजारपेठ मिळावी, यासाठी सर्वांनी स्थानिक बाजारपेठ मिळावी, यासाठी सर्वांना स्थानिक उत्पादने वापरावी.

कु. साहिल चंद्रशेखर गजघाटे
बी.ए. भाग ३

Wise Quotes

- A smooth sea never made a skilled mariner.
- Well done is better than well said.
- What breaks in a moment may take years to mend.
- Do not leave for tomorrow what you can do today.
- We learn little from victory, much from defeat.
- Don't find fault, find a remedy.

SANKET SANJAYRAO SABALE
B.A. III YEAR

REMIND IT

Remind it, remind it
How the life you are hitch
How you can reach the pitch
It's a truly powerful witch
It is the life, mind it
Remind it, Remind it
Down be eye, cause of snooze
The dreams we handled loose
Why our life walk in the ooze
Go and immensely find it
Remind it, Remind It….

SWATI N. ADMANE
B.A. II YEAR

Smile :

S : Sets u free
M : Makes u special
I : Increases your face value
L : Lifts up your spirit
E : Erases all your tension
So please keep Smiling.

Shadi :

S : Shanti bhang
H : Himmat khatam
A : Aazadi samapt
D : Dimag kharab
I : Imtihaan shuru
Jiski ho gai jhelo aur jiski nahi hui soch lo…..

SHUBHASH BADNAG
B.A. II YEAR

Ten Most Expensive Words

- The most bitter word is Alone
- The most reverend, Mother
- Te most final, Death
- The most beautiful, Love
- The most cruel, Revenge
- The most peaceful, Tranquil
- The saddest, Forgotten
- The warmest, Friendship
- The coldest, no
- The most comforting, Faith

PALLAVI K. THAWKAR
B.A. II YEAR

What is Life

Birth is the start of life
Beauty is the art of life
Challenge is the part of life
True friendship is the heart of life…..

GAYATRI S. WARJURKAR
B.A. III YEAR

MOTHER MOON

The sun is the father, the moon is the mother,
And the stars are the children, awake in the night.
She stoops down to kiss them, and tuck in the covers.
And when she is going, she leaves them her light.

DEVKANYA V. BANTE
B.A. III YEAR

MY INDIA

Bombay for busy, Delhi for majesty
Kashmir for Seeing, Madras for cooking.
Bengal for writing, Punjab for fighting.
Gujrat for wealth, Madhya Pradesh for health.
Kerala for Dance, Mysore for romance.
Bihar for mines, Himachal for pines.
Nagaland for hills, Ahamadabad for milla.
Uttar Pradesh for P.M., Rajasthan for heroism.
Andhra for hard working, Maharashtra for learning.

GAYATRI S. WARJURKAR
B.A. III YEAR

Time exclusive for Human being

- To understand the value of a year, ask a student who has failed an exam at the end of a year.
- To understand the value of a month, ask a mother who has given birth prematurely.
- To understand the value of a week, ask the editor of a weekly.
- To understand the value of a day, ask a daily earner who has ten mouths to feed.
- To understand the value of an hour, ask a student who came to exam late & is left with more to write.
- To understand the value of a minute, ask someone who has just missed their train, bus or plane.
- To understand the value of a second, ask someone who has survived from accident.
- To understand the value of a millisecond, ask someone who has just won a gold medal at Olympics.

NISHA A. BANSOD
B.A. II YEAR

TERRORISM IS A WORLD PROBLEM……

This is my view about the "Terrorism is a world Problem".

The recent terror attack in Mumbai was condemned severely by various governments across the world. What is effect of this attack ?

Well, financially India last Rs. 50,000 crores and the foreign inflow of funds had reduced which included the tourism that was affected to a great extent because of this and an article said. Taj an which the attack was done has to shell out Rs. 500 crores to bring back the lost beauty but on top of this we have lost the precious human lives.

There were some who did a brave act including Major Unnikrishnan and NSO chief who lost their lives in order to protect innocent tourists.

Terrorism is something which all over the world is a major problem at the moment. Its effects are very much that it can destroy a country's economy and can cause between the countries. Terrorists were not born but they were made in the name of religion. None of the religion preaches terrorism nor ask the followers to take the lives of other people but it was preached by wrong leaders and innocent people fall as a prey and lose their lives and kill other people as well.

Terrorism is different forms in various countries. In Somalia, it is done by pirates were they hijack lot of ship every now and them and get a hefty ransom because of which UNO has asked the member countries to counter attack this by sending their respective force. India has been doing it's for a long time. Where in Indian Navy has done a great having prevented lot of ship being hijacked. China is sending its ships soon to that region. In Afganisthan, it was in the name of Taliban who almost ruined their own country. In Iraq, it was in the name of Sadam Hussein who is no more but the effect he has created in his won country, will take a dictate at least for that country to recover from its current position.

We saw people straggled and last their lives right in front of our eyes and could do nothing which eventually led to attack in Afganisthan by USA to demolish Mulla Omar's regime. If USA would have done this earlier, they wouldn't have lost their own people and again on the other hand at the present moment they are funding Pakistan for various causes including purchasing armaments terrorist like Osama Bin Laden and Dawud Ibrahim are very much based there. They haven't done anything to curb these people who only mase an attack on Taj and killed the people of US and UK. We can't

blame the government of US and UK entirely because British Prime Minister Mr. Gordon Brown has contemned Pakistan and said it is done by them. Now people of US should join together to pressure their own Govt. to act against terrorist based or coming in Pakistan because it is only us, the common people who can make this happen.

The attack on our own Indian Parliament was also one which again checked our patience. We were always united and doing action like these will make us even more unit and fight more strongly than ever against it.

Terrorism affects innocent people because people in Bangalore clearly witnessed the effect in UK bombing where in a doctor was added as a prime suspect just because he is a Muslim and finally he was relieved after he proved himself as being innocent. There are many causes like this across the globe for years together. Terrorist don't understand that by acting in the name of terrorism, they are bringing disgrace to their own religion and at the same time ruining their own country and people and when they are no more hardly they could realize the damage they have done and it we have another life on the so called spirits, these people will realize and make this world a safe and a peaceful place to live…………….

SWATI P. KHONDE

The role of youth in National Development.

The term- nation building or national development, is usually used to refer to a constructive process of engaging all citizens in building social cohesion, economic prosperity and political stability in a nation in an inclusive and democratic way. Going by the definition , it is seen that all citizens are to be involved in building or developing a nation. Thus, the involvement of youth in national development is a must. In fact, youths play one of the most important roles in nation building.

Youth are not only the leaders of tomorrow, but also the partners of today. Young people are social actors of change and progress. They are crucial segment of a nation’s development. Their contribution, therefore, is highly needed.

They have bubbling enthusiasm which has to be regulated and utilized the right way. This can surely ensure rapid national development. After all, all the people can only exercise their full potential when they are young and energetic. Youth is that period in which revolutionary thoughts spring to mind and these thoughts shape the world we live in. Bill crates, the founder of Microsoft corporation, is a living example. He had a revolutionary thought and he exercised his thought and look, how he has changed the world today!

The Policies and development works of a nation can only carried out by the youth. As a said earlier, they are the social actors of change and progress. They carry out the policies and do all the development works which older people

are incapable of actually carrying out. They make policies and plans but those are implemented by the young people. That's why youth are considered the pillars of development.

Youth constitute major portion of the world's population. About 25% of the world population is youth. Thus, such a major portion of population can't be ignored. Add to it the energy and determination, youth can be considered to be almost the whole population because a young person can do the works of several old people moreover, they are the leaders of future. So, the youth play, probably the most crucial of roles in national development.

We as young people in this our modern social, political, economic and ethnic dispensation must work to discover our hidden talents, work out our ideas in every walk of life and set our thoughts on the parachute of development so as to build our nation. On the other hand, we must be given the necessary opportunities. We have a voice that must be given greater say and/ or attention in an effort to make our contributions in the way we are governed and allow us to pay greater role in national leadership and governance so that at all times, we are properly equipped to assume the mantle of authority which is inevitably on its way.

It is a well- known fact that the youth of any country is a great asset. They are indeed the future of the country and represent it at every level. The role of youths in nation-building is more important than you might think. In other words, the intelligence and work of the youth will take the country on the pathway of success. As every citizen is equally responsible, the youth is too. They are the building blocks of a country.

▪ Role of Youth.

The Youth is Important because they will be our future. Today they might be our partners, tomorrow they will go on to become leaders. The Youth are very energetic and enthusiastic. They have the ability to learn and adapt to the environment. Similarly, they are willing to learn and act on it as well to achieve their goals. The nation requires their participation to achieve the goals and help in taking the goals and help in taking the country towards progress.

Like wise, we see how the development of any country requires active participation from the youth. It does not matter which field we want to progress in, whether it is the technical field on sports field, youth is needed. It is up to us how to help the youth in playing this role properly. We must make all the youth aware of their power and the role they have to play in nation building.

➢ Ways to Help the Youth

There are many ways in which we can help the youth of our country to achieve their potential. For that, the government must introduce programs that will help in fighting off issues like unemployment, poor education institutes and more to help them prosper without any hindrance.

Similarly, citizens must make sure to encourage our youth to do better in every field when we constantly discourage our youth and don't believe in them, they will lose their spark. We all must make sure that they should be given the wind beneath their wings to fly high instead of bringing them down by typing chains to their wings.

Ku. Neha Sawarkar
Class. B.A. 3rd year

क्षणचित्रे

तहसिल कार्यालय, भिवापूर येथे मा. तहसिलदार यांना कोवीड-१९ च्या वेळी महाविद्यालयातर्फे बनविलेले मास्क सुपूर्द करतांना प्राचार्य, डॉ. जोबी जॉर्ज

ग्रामिण रुग्णालय, भिवापूर येथे महाविद्यालयातील राष्ट्रीय सेवा योजना अंतर्गत कोवीड-१९ मध्ये मास्कचे सुपूर्द करतांना प्राचार्य, डॉ.जोबी जॉर्ज व रासेयो विभागीय समन्वयक डॉ. मोतीराज चव्हाण

महाविद्यालयातील गृहउद्योग प्रशिक्षणात विद्यार्थ्यांनी तयार केलेले बांबु चे साहित्य सोबत प्राध्यापक व विद्यार्थी

ओ.एस.ओ.एस.पी. प्रशिक्षण कायक्रमातून महाविद्यालयात विद्यार्थ्यांनी तयार केलेले मशरुम

प्रजासत्ताक दिनी महाविद्यालयाचे विद्यार्थी पथनाट्य सादर करतांना

आविष्कार अंतर्गत विद्यार्थी वैज्ञानिक मॉडेल परिक्षकांना ओळख करुन देतांना

क्षणचित्रे